

दुर्गाथली गाउँपालिकाको १३ औं गाउँसभाको समुद्घाटन समारोहमा पालिका
अध्यक्ष श्री दिल बहादुर थापाद्वारा प्रस्तुत

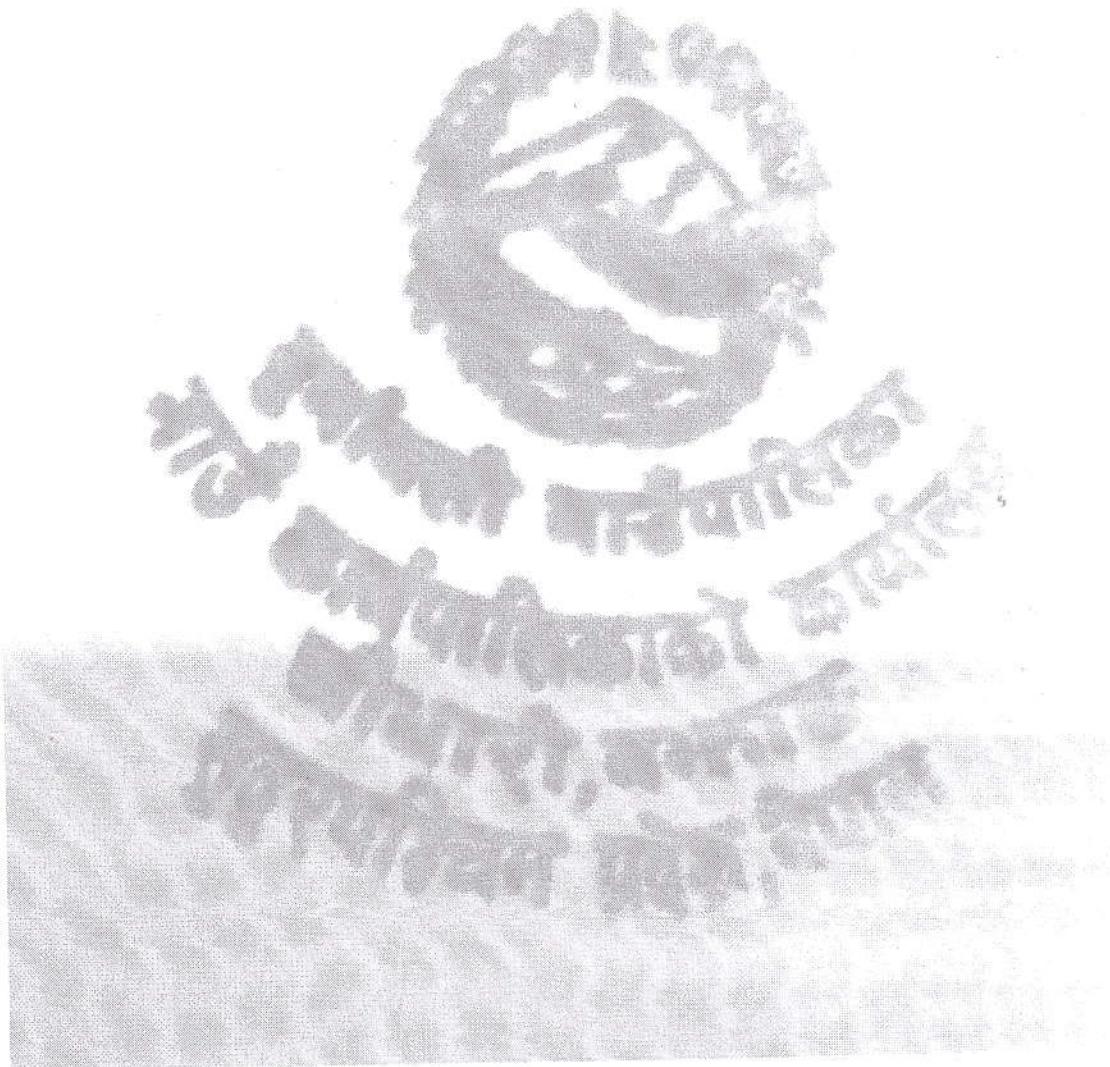

नीति तथा कार्यक्रम

विषयसूची

हाम्रा रणनीतिक आधारहरु	2
क्षेत्रगत नीतिहरु	3
क. भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी	4
अ. यातायात पूर्वाधार	4
आ. भवन निर्माण तथा स्थानीय पूर्वाधार	5
इ. उर्जा, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि पूर्वाधार	5
ई. आवास तथा बस्ती विकास	6
ख. आर्थिक विकास	6
अ. कृषि विकास	6
आ. पशु विकास	8
इ. सिंचाई	9
ई. सहकारी तथा रोजगार प्रवर्धन कार्यक्रम	9
ग. सामाजिक विकास	10
अ. शिक्षा	10
आ. युवा तथा खेलकुद	12
इ. स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद	12
ई. खानेपानी तथा सरसफाई	13
उ. लैड्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, वालवालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र जेष्ठनागरिक सम्बन्धी नीति	14
ऊ. सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	15
ए. न्याय तथा कानूनी परामर्श सम्बन्धी नीति	16
घ. बन, वातावरण र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन	16

ड. उद्योग वाणिज्य, पर्यटन तथा संस्कृति	17
अ. उद्योग तथा वाणिज्य.....	17
आ. पर्यटन तथा संस्कृति	17
च. योजना तर्जुमा तथा अनुगमन सम्बन्धी नीति	18
छ. दुर्गाथली गाउँपालिकाको भागिनी सम्बन्ध	18

गाउँपालिका उपाध्यक्षज्यू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

पत्रकारमित्रहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत उपस्थित सम्पूर्ण भानुभावहरु,

१. नेपालको हिमाली क्षेत्रको सुन्दर भूमि दुर्गाथली गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच सहित अगाडि बढेको, हाम्रो विकास र समृद्धिको यात्रा आज छ वर्षपूरा गरि सातौं वर्ष प्रवेश गर्दैगर्दा १२ वटा गाउँसभा सम्पन्न भईसकेका छन्। गाउँपालिका अध्यक्षका रूपमा यस गरिमामय गाउँसभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गर्वको अनुभूति भएको छ।
२. नेपाली जनताको सार्भभौम अधिकार सहितको लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, संघीयता, धर्मनिरपेक्षता, समावेशी समानुपातिक लोकतन्त्र, स्थापनाका लागि विभिन्न समयमा भएका जनआन्दोलन तथा जनयुद्धमा आफ्नो प्राण आहुति गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात महान शहिदहरु प्रति उच्चसम्मान सहित हार्दिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दै, धाईतेयोद्धाहरुको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु।

उपस्थित गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

म अब आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु।

यस वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा गाउँपालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा, कृषिको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकीकरण, रोजगारमूलक क्रियाकलाप सृजना गरि उद्धमशिलता प्रवर्धन तथा पूर्वाधार विकासमा प्राथामिकतामा राखेको कुरा यस गरिमामय गाउँपालिकाको सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु।

Ram u. u

यस गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र रणनीति सहितको नीति तथा कार्यक्रम निम्नानुसार रहेछ

।

● दूरदृष्टि

"शिक्षामा गुणस्तरियता कायम गर्न हाप्रो जोड,
कृषि र पशुपालनमा निर्यातकर्ता बन्ने हाप्रो अठोट"

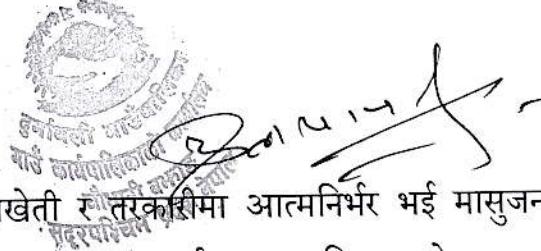
● उद्देश्य

"पारदर्शी नेतृत्व, सुशासनयुक्त सरकार,
जिम्मेवार पालिकावासी, लगनशील कर्मचारी "

हाप्रा रणनीतिक आधारहरू

१. संस्थागत विकास, सुशासन, सेवा प्रवाहमा सुधार र जनउत्तरदायी दुर्गाथलीको सरकार निर्माण गर्ने ।
२. आन्तरिक स्रोतको अधिकतम परिचालन गरी पालिकाको अर्थतन्त्रलाई उत्पादनशील बनाउने ।
३. उत्पादनशील क्षेत्रमा पालिकाको लगानी अभिवृद्धि गरि पालिकालाई समृद्ध बनाउने ।
४. पालिकामा रहेका सम्पूर्ण योजनाहरू तोकिएको समय र लागतमा सम्पन्न गरी पूर्वाधार विकासको आधारशिला मजबुत बनाउने ।
५. वित्तीय अनुशासन कायम गरि उत्पादनशील तथा रोजगारमूलक क्षेत्रमा लगानी तथा कार्यक्रम केन्द्रित गर्ने ।
६. गुणस्तरीय शिक्षा, सहज र सुलभ स्वास्थ्य सेवा, स्वच्छ खानेपानी, सरसफाईमा समतामूलक पहुँच, आयआर्जनका विशेष कार्यक्रम, कृषि तथा पशुपालन व्यवसायिक बनाउने, सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने ।

Ram u. u

७. कृषि, फलफुल खेती, मसलाखेती र तरकारीमा आत्मनिर्भर भई मासुजन्य व्यवसायलाई पालिकाले निर्यात कर्ता बन्ने लक्ष्यका साथ कार्यक्रमहरु अघि बढाउने छ ।

गाउँसभाका सभासद् ज्यूहरु,

आगामी आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम देहायका विषयहरूलाई आधार लिएकोछु ।

- नेपालको संविधान २०७२
- राज्यको निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरु
- संघीय नीति तथा कार्यक्रम
- १५ओं योजनाका परिलक्षित उद्देश्यहरु
- सुदूरपश्चिम प्रदेशको नीति तथा कार्यक्रम
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, दिग्दर्शन, २०७८
- राज्यका दीर्घकालीन लक्ष तथा उद्देश्यहरु
- दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्यहरु

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको सफलतापूर्वक कार्यान्वयन तथा लक्षित उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि देहाय बमोजिमको क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क्षेत्रगत नीतिहरु

क. भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी

१. गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका अधुरा योजनाहरूलाई प्रथामिकतामा राखि आगामी आ.व. मा सम्पन्न हुनेगरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

२. गा.पा. प्रशासकिय भवनको अदालतमा दुर्गाथली गाउँपालिका विरुद्ध परेको मुद्दा गाउँपालिकाले सकारात्मक जोडबल, पहल गर्दा जितिसकेको छ । यस आ.वको भाद्र महिनाको अन्तिम हस्तासम्म गा.पा. प्रशासकिय भवनको ठेक्का प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ ।
३. दुर्गाथली Ring Road (भ्वागडा-डिमाली-बाईकाढ्टे-बासुधारा-विनायक-देउलेख-सेलागाउँ-गाग्रिपाटा-भ्वागडा) को डिपिआर बनिसकेकोले यसै आ.व. मा निर्माणका लागि प्रदेश र संघ सरकारको सहकार्यमा निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढाईनेछ ।
४. प्रदेश सरकारको सहयोगमा मौरीबगर देखि गा.पा. कार्यालय सम्मको कालोपत्रे सडकमध्ये भ्वागडा सम्म (३ कि.मि.) सडकको कालोपत्रे अन्तिम चरणमा रहेको र बाँकि काम सन्तोसजनक अवस्थामा अगाडी बढिरहेको अवस्था छ ।

अ. यातायात पूर्वाधार

१. सबै वडा कार्यालयहरु देखि गा.पा. केन्द्रसँग सडक सञ्जाल जोड्न बाँकि वडा नं ३ को रकैल सडक निर्माण यहि आ.व. भित्रमा सक्ने लक्ष्य लिईएको छ ।
२. मौरीबगर - पाथिभेरा सडकको स्तरन्तोति गरी कालोपत्रेका लागि पहल गरिनेछ । , चौधारी - देउलेख - विनायक सडक, बाजगाडा - चुवाबन सडक, झोता - रकैल सडक, भ्वागडा - अठिमाँडा - रकैल सडक, बाँगझाड - भन्डेलगाउँ सडक, बाँगझाड - तिलेली - बाईकाढ्टे - थली सडक, गैरागाउँ - तिरुवा गाउँडाँडा सडकको स्तरोन्तिका लागि पहल गरिनेछ ।
३. भुमाली - काँडागाउँ - बाल्याचौर सडक, सुडिखोला - अठिमाणा सडक, बासुधारा - सैन - गैरा सडक, चिमाडा - सेलागाउँ सडक, देउलेख - टोड्का सडक निर्माण कार्यका लागि पहल गरिनेछ ।
४. गा.पा भित्रका मुख्य सडक, बजार र चोकहरूमा सडक बत्ती जडान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
५. सातैवटा वडामा आवश्यकताका आधारमा गोरेटो बाटो निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गरिनेछ

Banu

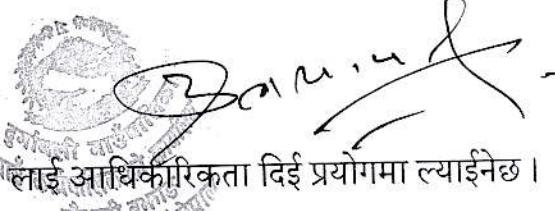
आ. भवन निर्माण तथा स्थानीय पूर्वाधार

१. गा.पा. प्रशासकीय भवनको यसै भाद्र महिना भित्र ठेककामाको प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
२. पालिका भित्रका सबै वडाकार्यालयहरु र आधारभूत स्वास्थ्यका भवनहरु निर्माण सम्पन्न भईसकेका छन् ।
३. गाउँपालिकाका सबै वडाका कार्यालय भवनहरु, स्वास्थ्यका भवनहरु, विद्यालयका भवनहरुको रड गाउँपालिकाले तोके अनुसार लागूगर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४. दुर्गाथली गाउँपालिकामा यसै आ.व. वाट राष्ट्रिय भवन संहिता लागू गरिने व्यवस्था मिलाई सबै खाले घर, टहरा निर्माण कार्यालाई नियमन गरि नक्सा पासको दायरामा ल्याईनेछ ।
५. स्थानीय तहको योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा समावेशी सहभागिता र स्थानीय स्रोत परिचालन र दक्षता अभिवृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।
६. सबै वडा कार्यालय तथा पालिका अन्तर्गतका सरकारी कार्यालयहरुमा यसै आ.व. बाट ई – हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. पालिकाको विभिन्न ठाउँमा झुलझ्नेपुल निर्माण गर्ने नीति लिएको छु ।
८. DPR बनिसकेका योजनाहरु लाई यस आ.व. मा निर्माण गर्ने नीति लिएको छु ।
९. गा.पा. स्तरिय सभाहलका लागि संघ र प्रदेस सरकार सँग पहल गरिनेछ ।
१०. गा.पा भित्रहेका पानी घट्टलाई संरक्षण तथा आधुनीकीकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

इ. उर्जा, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि पूर्वाधार

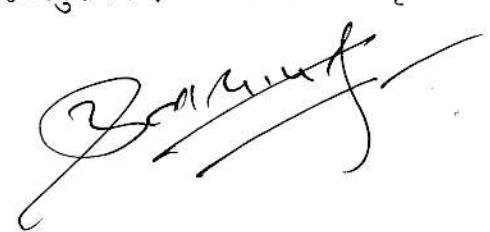
१. "उज्यालो दुर्गाथली" को अभियान लाई यस आ.व.मा निरन्तरता दिएको छु । "उज्यालो दुर्गाथली" अभियान अन्तर्गत अधिल्लो आ.व.मा गा.पा. र नेपाल विधुतप्राधिकणको साझेधारीमा पालिकाको विभिन्न ठाउँहरुमा विद्युतिकरणका लागि ठेकका भईसकेको छ ।
२. सबै नागरिकमा सूचनाको पहुँच पुर्याउन आवश्यक नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था गरिनेछ ।
३. नेट्रवर्कको समस्यालाई समाधान गर्न टावरमा विधुतको जडान गर्न ठेकका भईसकेकाले यसै आ.व.मा काम सम्पन्न गर्ने र थप टावर जडान गर्न पहल लिईनेछ ।
४. २ वर्ष भित्र पालिकामा अप्टिकल भाईबर पुर्याउन पहल गरिनेछ ।
५. "डिजिटल दुर्गाथली" अन्तर्गत गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाईल निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

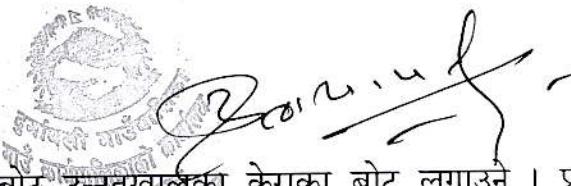
Banu

-
६. पालिकाको मौलिकता झल्कने "लोगो" लाई आधिकारिकता दिई प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
  ७. पालिकाका विकट क्षेत्रहरुमा विद्युत पुर्याई किजुली घड्टका लागि पालिकाले विशेष अनुदान दिन बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
  ८. पालिकाका माध्यामिक विध्यालयहरुमा यसै आ.व. मा ईन्टरनेट जडान गर्ने नीति लिएको छु ।
  ९. आवास तथा बस्ती विकास
  १. अति विपन्न, सडकले घरआवासमा क्षेति पुर्याएका जनताहरुको आवास निर्माणका लागि पहलका साथै आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
  २. गरिब परिवारको घरमा खरको छाना लाई विस्थापित गरि जस्ताको छाना प्रयोग गर्ने अनुदान दिने नीति लिईनेछ ।
  ३. विपद् संवेदनशीलताका आधारमा एकीकृत र व्यवस्थित गाउँबस्ती निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

ख. आर्थिक विकास

अ. कृषि विकास

१. "विषादीमूक्त दुर्गाथली" को नीति अवलम्बन गरि अर्गानिक खेतीमा जोड दिईनेछ ।
  २. कृषिलाई आर्थिक वृद्धि र रोजगारीको प्रमुख संवाहकको रूपमा विकास गरिनेछ । गाउँपालिकाको कृषिनीति निर्माण गरी कृषिमा अनुसन्धान, यान्त्रीकिकरण, व्यवसायीकरण गरि कृषि विकासका लागि सिंचाई सुविधालाई प्रथामिकता दिईनेछ ।
  ३. तीन वर्ष भित्रमा दुर्गाथली गाउँपालिकालाई तरकारी, दाल, दूध र मासुमा आत्मनिर्भर बनाई ३ वर्ष भित्रमा व्यवसायिक निर्यात गर्ने नीति लाई निरन्तरता दिईनेछ । सो लक्ष्यमा पुग्न निम्नासारका कार्यहरु गरिनेछन् :-
- बडा नं. ५, ६ र ७ मा 5000 बोट दाँते ओखरका बोट लगाउने लक्ष्य लिईएको छ । प्रत्येक फर्म/व्यक्ति/सहकारी ले कम्तिमा 500 बोट रोप्नुपर्ने । बोटमा 75 % अनुदान र १००० बोट लगाउने कृषकलाई 50% अनुदानमा घेरवार निर्माण गरिदिने ।
  - बडा नं. १, २, ३ र ४ मा 3000 बोट कागती लगाउने । प्रत्येक फर्म/व्यक्ति/सहकारी ले कम्तिमा 500 बोट रोप्नुपर्ने । बोटमा 75 % अनुदान र १००० बोट लगाउने कृषकलाई 50% अनुदानमा घेरवार निर्माण गरिदिने ।
-

- वडा नं. १,२ र ३ मा ५००० बोट उन्नतखालका केराका बोट लगाउने । प्रत्येक फर्म/व्यक्ति/सहकारी ले कम्तिमा ५०० बोट रोप्नुपर्ने । बोटमा ७५ % अनुदान र १००० बोट लगाउने कृषकलाई ५०% अनुदानमा घेरवार निर्माण गरिदिने ।
  - पालिका भित्रका १० वटा फर्म/व्यक्ति/सहकारी लाई १० नाली भन्दा बढी जग्गामा व्यवसायिक तरकारी खेति गर्ने कृषकहरूलाई ट्रयाक्टर, कृषि सामाग्री, वित, किटनासक औषधि अनुदानमा दिने । सो १० वटा फर्महरूलाई पालिकाले नमुना तरकारी खेति फर्मका रूपमा विकास गरि उत्पादनमा अनुदान लगायतका सेवाहरु दिने ।
  - वडा नं. १ को नियुलीमा रहेको सेतोचन्दन (शृङ्खण्ड) लाई संरक्षण गरिने छ । यसै आ.व.मा २०० बोट सेतोचन्दन वृक्षारोपण गरि संरक्षित गरिनेछ ।
  - प्रत्येक वडामा एकवटा (७*१) कम्तिमा १० नाली वा सो भन्दा बढी जग्गामा मसला खेति गर्ने फर्म/व्यक्ति/सहकारी लाई उत्पादनमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
  - वडा नं. ३,४, र ५ मा २००० बोट सुन्तला रोप्ने व्यवस्था गरिने छ । कम्तिमा ५०० बोट एउटा फर्म/व्यक्ति/सहकारीले लगाउनु पर्नेछ । अनुदानमा बोट र १००० बोट लगाउने फर्म/व्यक्ति/सहकारी लाई घेरवारको व्यवस्था गरिने छ ।
  - वडा नं. २ को झनाना र मौरीबागर क्षेत्रमा १००० बोट उन्नतखालका आँपका बोटहरु लगाउन कृषकलाई प्रोत्साहन र अनुदान दिईनेछ । व्यक्ति/फर्म/समुह/सहकारीले कम्तिमा ३०० बोट लिनुपर्ने छ ।
  - जडिबुटी खेति गर्ने कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
-
- ४. अगुवा कृषक लाई क्षमता वृद्धि गर्न तथा प्रविधि सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
  - ५. कृषि प्राविधिकहरूले कृषकको समस्याको समाधान तथा आवश्यक परामर्श दिन, अन्नबाली बोटविरुमा तथा तरकारीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरूको नियन्त्रणका लागि प्राविधिक सहितको "कृषि घुम्ती शिविर" लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
  - ६. गा.पा भित्रका परमपरागत अन्न वाली (कोदो, फापर, गुण्धौलो धान, थापाचिनी धान, मास्या, कोदो, परापुलो धान, जौ, कागिनो/कागुनो आदी) को संरक्षण र प्रवर्धन गरिनेछ ।
  - ७. व्यवसायिक तथा सामूहिक खेतीमा जोड दिई, कृषक लाई प्रोत्साहन गर्न उत्कृष्ट कृषक (व्यक्ति, फर्म) लाई पुरस्कार तथा सम्मान गरिनेछ ।
  - ८. कृषि प्राविधिकद्वारा गा.पा. भित्र सम्भावित खेतीका लागि माटो परीक्षण गरिनेछ ।

९. कृषि सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।

आ. पशु विकास

१. दुध विकासका लागि गाउँपालिका भित्र उन्नत जातका गाई, भैसी पालनमा कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदान तथा बजारीकरणको सुनिश्चितता गर्ने निति लिइनेछ ।
२. दुधविकास मझौला उद्योग पालिकामा सञ्चालनका लागि यस आ.व. को पौष भित्र अध्ययन गरि बजारको संभाव्यता लगायत सञ्चालनको खाका तयार गर्न DPR गर्न बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । यसै आ.व. मा DPR रिपोर्टको कार्यान्वयनका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

३. मासुजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर हुन बाखापालन, कुखुरा तथा पन्छीपालन, माछापालन र बंगुरपालनलाई व्यवसायिकीकरण गर्ने कृषकलाई प्रोत्साहनका लागि उत्पादनमा आधारित अनुदानको व्यवस्था गरि यस आ.व.मा निम्न परिणाम दिनेखालका कार्यहरु अगाडि बढाइनेछन्:-

- पालिकाभित्रका १० वटा फर्म/व्यक्ति/सहकारी लाई प्रत्येक लाई १० घार मौरीसहित वितरण गरिनेछ । (व्यवसायिक पालन गर्ने कम्तिमा १० घार लिनुपर्ने ७५ % अनुदानमा)
- वडा नं. १,२, मा ३-३ वटा कम्तिमा २५ बंगुर अट्ने फर्म/समुह/सहकारी लाई ७० % अनुदानमा खोर निर्माण गर्ने बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- मासुमा आत्मनिर्भर र निर्यात कर्ता पालिका बन्न व्यवसायीक बाखा, च्यांग्रा पालनमा जोड दिई बाखा पालन गरिरहेको वा घरमा बाखा भएका कृषकहरूलाई प्राथामिकता दिई वडा नं. ६ र ७ मा १०० बाखा अट्ने आधुनिक तीन-तीन वटा बाखा खोर निर्माण गर्ने । वडा नं. १,२,३,४ र ५ मा दुई दुई वटा ७० बाखा अट्ने आधुनिक खोर निर्माण गर्ने । खोर निर्माणमा ७० % अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- बाखाको नश्त सुधारका लागि प्रत्येक वडामा १ वटा उन्नत खालको बोखा खरिद गर्ने कृषकलाई खरिदमा ७० प्रतिशत अनुदान र हुवानीमा सतप्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

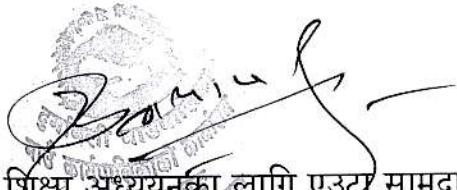
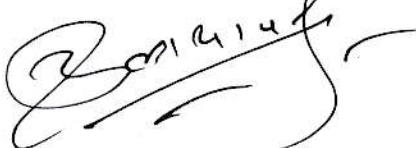
- [Signature]*
- पालिकाको वडा नं. १ र २ मा दुई दुई बटा व्यवसायिक माछापालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. पशुविकासका लागि अनुसन्धानमूलक पशुचिकित्सक तथा औषधी अभाव हुन नदिन, पशुचिकित्सक सेवाको व्यस्थागरि महामारीजन्य रोगहरूको प्रभावकारी नियन्त्रण गर्ने नीति लिईनेछ ।
५. व्यवसायिक गाई, भैंसी पालन गर्ने कृषकलाई पालिका भन्दा वाहिरबाट उन्नत जातका गाई, भैंसी खरिद गर्न र आयात गर्न अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. पशुपालक कृषकहरूलाई सहज बनाउन उन्नत जातका वहुवर्षीय "हरियो घाँस विकास कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिईएको छ ।
७. पशुजन्य पदार्थहरूको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न नश्ल सुधार तथा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम र बाँझोपनको समस्या निराकरण गर्न आवश्यक पशु चिकित्सक सहितको घरदैलो घुम्ती शिविर कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- इ. सिंचाई
१. गा.पा भित्रका खेतीयोग्य जमिनमा साना, मझौला र ठूला सिंचाई योजना निर्माण, मर्मत कार्यकालागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
  २. सिंचाई कुलो नभएको खेतीयोग्य जमिनमा लिफ्ट सिंचाई गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ई. सहकारी तथा रोजगार प्रवर्धन कार्यक्रम
१. स्थनीयस्तरमा सामूहिक रूपमा उत्पादन तथा रोजगारी अभिवृद्धि गर्न सहकारितामूलक सिद्धान्तका आधारमा स्थानीय नागरिकलाई उद्धमशिलता प्रवर्धनका लागि यसै आ.व. बाट स्थानीय सहकारी ऐन तथा कार्यविधिलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
  २. स्थानीय स्तरमा संचालनमा रहेका तथा नयाँ दर्ता हुने सहकारी संस्थालाई नियमन, व्यवस्थापन तथा संचालन गर्न एवं सहकारी पारदर्शिताका लागि गाउँपालिकाले अभिलेखीकरणको नीति लिईनेछ ।
  ३. कृषि तथा पशुपालनको उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न सहकारितामा आधारित व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।

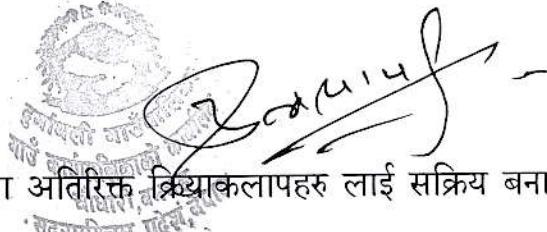
- Ramji*
४. सहकारीताको माध्यमबाट गाउँपालिकामा रहको गरिबी तथा वेरोजगारी निवारणका लागि सहकारीतालाई प्राथामिकता र प्रवर्धन गर्ने नीति लिईने छ ।
  ५. उत्पादन र रोजगारी सिर्जना हुने क्षेत्रहरूमा गाउँपालिका र सहकारी संस्था बीच साझेदारी कार्यक्रमको निति लिईनेछ ।

ग. सामाजिक विकास

अ. शिक्षा

१. गाउँपालिकाले शिक्षालाई विकासको मूल आधारमानी सबैकालागि गुणस्तरीय शिक्षाको पहुँच जिवनउपयोगी सीप र ज्ञानमा आधारित समुन्नत समाज निर्माणका लागि शिक्षामा विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
२. "हाम्रो पहिलो रोजाई सामुदायिक विद्यालय" भन्ने नारा लाई आत्मसाथ गर्दै सामुदायिक विद्यालयहरूको स्तरन्तोति गर्दै आधुनिक र प्रविधियुक्त बनाइदै लिने नीतिले सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थीको भर्नादर बढेको छ । यस आ.व. मा पनि सो नीतिको निरन्तरता दिइनेछ ।
३. पालिकामा स्वास्थ्य उपचारमा चिकित्सकको अभाव भईरहने, पालिका वासिले समयमै उपचार नपाएर ज्यान गुमाउनु परेको दुखान्त लाई दृष्टिगत गरि "आफ्नो गाउँमी आफ्नई डाक्टर" नाराका साथ "अध्यक्ष छात्रवृत्ती कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिई एक जना MBBS Doctor पढ्नका लागि २० लाखको छात्रवृत्ती स्वच्छ प्रतिस्पर्धाबाट वितरण गरिने नीतिको निरन्तरता दिएको छु ।
४. नेपालको संविधानको प्रावधान एवं दिगो विकासको लक्ष्य बमोजिम गाउँपालिका भित्रका सबै वालवालिकाको निशुल्क तथा अनिवार्य आधारभूत शिक्षामा पहुँच प्रत्याभूतिका लागि आधारभूत शिक्षाको हक सुनुश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. गाउँपालिका भित्ररहेका सरकारी तथा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गरेका, गरिबीको रेखामुनि रहेका, आर्थिक रूपले विपन्न, जनयुद्ध तथा जनआन्दोलनमा अभिभावक गुमाएका शहिद तथा घाईते परिवारका सन्ततिलाई अध्यक्ष छात्रवृत्ती कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिएको छु ।
६. यस आ.व. बाट माध्यामिक विद्यालयहरूमा ई-हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ ।

-
७. गा.पा. भित्र यस आ.व. मा उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि एउटा सामुदायिक बहुमुखी क्याम्पस स्थापना गर्ने पहल समिति गठन गरि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
  ८. CTEVT बाट मान्यता प्राप्त कोर्स (विषयहरु) पालिका भित्र एकमात्र कोर्स लागूगर्ने नीति लिई दोहोराएका कोर्सहरुको हकमा कोर्स परिवर्तन गरि सञ्चालन गरिनेछ ।
  ९. "हाम्रा बालबालिका हाम्रो भविष्य" मान्यता अनुसार यसै आ.व. बाट शिशु र कक्षा एक (१) का कोठाहरु स्मार्ट र वालमैत्री बनाइने छन् । प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षालाई विद्यालय शिक्षाको अभिन्न अंगको रूपमा विकास गरिनेछ ।
  १०. आधारभूत र माध्यामिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिनुका साथै सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरुका लागि व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
  ११. सबै माध्यामिक विद्यालयमा Computer शिक्षकहरुको अभिवृद्धिका लागि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । साथै, सामुदायिक माध्यामिक विद्यालयमा मासिक शुल्क विद्यालयले तिर्नेगरि ईन्टरनेट जडान गरिनेछ ।
  १२. सामुदायिक विद्यालयहरुमा आवश्यकताका आधारमा भौतिक संरचनाको निर्माण गरिनेछ ।
  १३. यस आ.व. बाट सुरु भएर आगामी ३ वर्ष भित्र गा.पा भित्रका सबै विद्यालयहरुको घेरवार निर्माण गरिसक्ने नीति निरन्तरता गरेको छु ।
  १४. नीजि लगानीका विद्यालयको नियमन गर्ने व्यवस्था गरि नाफामूलकबाट सेवामूलकमा रूपान्तरण गर्ने प्रोत्साहन गरिनेछ ।
  १५. विद्यालयभित्र करेसाबारी, फूलबारी उधान, वृक्षारोपण गर्ने नीति लिईनेछ ।
  १६. गाउँपालिकाले शैक्षिक क्यालेण्डर बनिसकेकोले यसलाई कडाईकासाथ लागु गरिनेछ । कक्षा ८, को परीक्षालाई एकरूपताका साथ संचालन, व्यवस्थापन गरि एकिकृत प्रणालीबाट Double Decoding गरि पेपर जाँच गर्ने र रिजल्टका आधारमा विद्यालयको वर्गीकरण गर्न नीति यसै आ.व.मा लागु गरिनेछ ।
  १७. पालिकामा भएका सार्वजनिक पुस्तकालय लाई सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
-

१८. विद्यालय भित्र खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलापहरु लाई सक्रिय बनाउने नीति लिईनेछ ।

१९. शिक्षा शाखा, गा.पा प्रशासन र जनप्रतिनिधिबाट विद्यालयहरुको नियमन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने नीतिको निरन्तरता गरेको छु ।

२०. विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम निरन्तरता दिईनेछ ।

आ. युवा तथा खेलकुद

१. "स्वास्थ्यका लागि खेल राष्ट्रका लागि खेल" अनुसार खेलकुद र खेलाडीको विकास गर्न विशेष नीति लिईनेछ ।

२. खेलकुद कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरि क्रियाशील बनाईनेछ ।

३. "एक वडा एक खेलमैदान" निर्माण कार्यलाई जोड दिईनेछ ।

४. पालिका स्तरको वहुप्रयोजन गर्ने मिल्ने एक खेल मैदान निर्माण लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

५. दुर्गाथली गाउँपालिका भित्रका राष्ट्रिय खेलाडीहरुलाई सम्मान गर्दै, उनीहरुको अनुभवलाई भरपुर उपयोग गरिने नीति लिईनेछ ।

६. समाजसेवा तथा विपद्का बेला युवाहरुलाई स्काउटका माध्यमबाट सहभागी गराउने नीति लिईनेछ ।

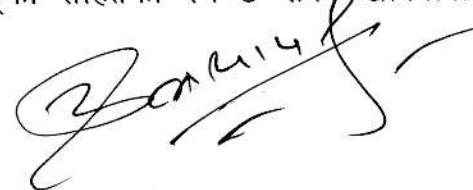
७. "गाउँपालिका अध्यक्ष" अन्तर्गत पालिकास्तरीय खेलकुद समाहलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

८. दक्षजनशक्ति उत्पादन गर्नका लागि युवाहरुलाई विभिन्न सीपमूलक तालिम, स्वरोजगारका कार्यक्रम लाई लागू गर्ने नीति लिईनेछ । मोटरसाईकल, गाडी मोबाइल मर्मत, टेलिभिजन मर्मत, रेफ्रिजेरेटर मर्मत, प्लम्बिङ, विजुली बत्ति मर्मत, मिस्त्रि, हेयर कटिङ, सिकर्मी र डकर्मी लगायतका तालिम दिई युवाहरुलाई स्वरोजगार बनाईनेछ ।

इ. स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद

१. ८ महिना पुगेको गर्भवती आमाहरुलाई एम्बुलेन्समा लाग्ने भाडामा ५० % छुट दिईनेछ ।

२. ७० वर्ष पुगेका र सो भन्दा माथिका विरामीहरुका लागि Ambulance मा लाग्ने भाडा ५० % छुट दिने नीति लिएकोछु ।

-
३. हजार दिन (गर्भ देखि २ वर्ष सम्मको बच्चा) का आमा र बच्चा लाई "उपाध्यक्ष कोसेली कार्यक्रम" को निरन्तरता गरेको छु। चौथांशु, वार्षिक प्रदर्शनालय
४. स्वास्थ्य बीमा योजना अन्तर्गत पालिकाका सबै परिवारलाई स्वास्थ्य विमा गराउन प्रोत्साहन गरिनेछ।
५. क्यान्सर, मुटुका विरामी लगायत दीर्घरोगीहरूलाई गाउँपालिकाले दिने राहत कार्यलाई छिटोछरितो, चुस्त र पारदर्शी बनाईनेछ।
६. "अध्यक्ष स्वास्थ्य कार्यक्रम" अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, अशक्त, बालवालिका, सुत्केरी आमाको घरघरमा महिनाको अन्तिम शुक्रवार निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ।
७. आयुर्वेद, योग, पञ्चकर्म एवं वैकल्पिक चिकित्साको विकासका साथै स्थानीय स्तरमा उपलब्ध औषधिजन्य जडिबुटी, खनिजको पहिचान सङ्कलन, संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ।
८. जनताको जीउधनको सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै पालिकाको माथिल्लो भेग (५, ६ र ७ वडा) लाई लक्षित गरि यसै आ.व. भित्र थप एम्बुलेन्स खरिद गरिसकेको छ। एम्बुलेन्स सञ्चालन कार्यविधि लाई सु-व्यवस्थित तरिकाले लागु गरिनेछ।
९. नेपाल सरकारबाट तोकिएका निशुल्क औषधी स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्धताको सुनिश्चितता गरिनेछ।
१०. स्वास्थ्य चौकीहरूमा ई – हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ।
- ई. खानेपानी तथा सरसफाई
१. खानेपानी तथा सरसफाई सेवाले मानवजीवनमा बहुआयामिक प्रभाव पार्ने भएकाले "एक घर एक धार" को नीति लाई निरन्तरता दिएको छु। सो बमिजिम पालिकाको वडा नं १, २ र ४ का लागि वृहत खानेपानी आयोजनाका लागि यस आ.व. मा अध्ययन गरि निर्माणका लागि प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ।
  २. सबै विद्यालयमा खानेपानी ट्यांडुकी सहितको स्वच्छ सफा खानेपानीको व्यवस्था मिलाईनेछ।
-

- Bimal*
३. पुराना र सञ्चालनमा समस्या भएका तथा क्षतिग्रस्त खानेपानीका मुहान र आयोजनाको उचित मर्मत-सम्भार गर्ने नीति लिईनेछ।
  ४. लिफ्ट खानेपानी आयोजनाहरु वडा नं. १ को टमटाना लिफ्ट खानेपानी आयोजना, वडा नं. ३ को रनफल लिफ्ट खानेपानी आयोजना, अठिमाडा लिफ्ट खानेपानी आयोजना र वडा नं. ५ को जाफ्री लिफ्ट खानेपानी आयोजनाको उचित अध्ययन गरि सञ्चालनमा ल्याईनेछ।
  ५. पालिका भित्रका बजार क्षेत्रमा फोहोर व्यवस्थापन गर्न बजार व्यवस्थापन समितिलाई अभिप्रेरित गरिनेछ।
  ६. मुख्य बजार क्षेत्रमा महिला-पुरुष सार्वजनिक शौचालयका साथै स्वच्छ खानेपानी सहित धाराको व्यवस्था गरिनेछ।
  ७. मुख्य बजार क्षेत्रमा पालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल (Sanitary Landfill Site) तोकिदिनेछ।
  ८. बजार क्षेत्रमा फोहोरमैलाको पृथक्कीकरण (जैविक, अजैविक र अन्य) गरि जैविक र अजैविक फोहोरमैलालाई पालिकाले तोकेको फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल (Sanitary Landfill Site) मा राख्नुपर्नेछ भने सिसाजन्य फोहोरलाई सम्बन्धित व्यक्ति वा पसलेले आफ्नो जमिन भित्र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने छ। सो बमोजिम नभएमा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐनले तोकेबमोजिम कार्बाही प्रक्रिया लागू गरिने नीति लिईनेछ।
  ९. सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई सुरक्षित र सफा स्यानिटरी प्याडको व्यवस्था गरिनेछ।

  ३. लैड्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, वालवालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र जेष्ठनागरिक सम्बन्धि नीति
    १. लैड्गिक समानता सम्बन्धी पालिकाले नीति, कानुन तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नेछ।
    २. महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव, हिंसा र शोषणको अन्त्य गरिने नीति लिई विभिन्न विभेद र शोषणमा परेका पीडित महिलाहरूको पक्षमा पालिकाले निःशुल्क कानुनी सहायताको व्यवस्था गर्नेछ।
- Bimal*

३. उद्यमशीलताको माध्यमबाट महिलाको आर्थिक सशक्तिकरण गर्नका लागि पालिकाले "उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम" अन्तर्गत व्यवसायिक सिपमूलक तालिमको व्यवस्था गर्नेछ ।

४. महिला समूहले सञ्चालन गरेका व्यवसाय, स्वरोजगार तथा उद्यमशिलता विकासका कार्यलाई पालिकाले विशेष प्राथामिकता दिई प्रोत्साहन गर्नेछ ।

५. बालबालिको पोषण अवस्थामा सुधार गर्न पोषण सम्बन्धि कार्यक्रम लाई थप सुदृढ बनाइनेछ ।

६. दम, मधुमेह, उच्चरक्तचापका जेष्ठ नागरिक बिरामीलाई निशुल्क औषधीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

७. दिगो विकास लक्ष्य अनुरूप पालिकाले निर्माण गर्ने विद्यालय भवनहरूलाई अपाङ्ग मैत्री बनाइनेछ ।

ऊ. सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण

१. "अनाथको अभिभावक गाउँपालिका" भन्ने नाराका साथ पालिकाका अनाथ, असहाय, बेवारिसे, अशक्त बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य र आवासको व्यवस्था पालिकाले गर्नेछ ।

२. समाजवाद उन्मुख लोककल्याणकारी राज्यको अवधारणा बमोजिम सरकारले उपलब्ध गराउदै आएको "सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाई धुमित वैंक सेवा" मार्फत वडाको केन्द्रमा वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छु ।

३. परम्परागत रुढीवादी चालचलन, छुवाछूत, महिनावारी लगायत अन्य सामाजिक विभेदलाई अन्त्य गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. आयोडिनयुक्त नूनको पालिकामा डिपो स्थापना गर्नका लागि पहल गरिनेछ ।

५. जनयुद्ध तथा जनआन्दोलनमा ज्यान आहुति गर्नुहुने महान सहिद परिवारहरूलाई यसै आ.व. बाट महिनाको तिन हजार (रु, ३,०००/-) का दरले निर्वाह भत्ता दिने नीतिको निरन्तरता दिएको छु । साथै, जनयुद्ध तथा जनआन्दोलनका घाईते योद्धाहरूलाई महिनाको एक हजार पाँचसय (रु, १,५००/-) का दरले निर्वाह भत्ता दिने नीति यस आ.व. मा निरन्तरता गरेको छु ।

Balram
६. दलितसमुदाय लक्षित कार्यक्रम लागुगरिने नीति लिएकोछु ।

ए. न्याय तथा कानूनी परामर्श सम्बन्धि नीति

१. नेपालको संविधान २०७२ ले परिकल्पना गरेअनुसार स्थानीय अदालतका रूपमा न्यायिक समितिबाट हुने न्याय निरूपणलाई दुर्गठितलाई गा.पा. बाट सर्वसुलभ र छिटोछरितो रूपमा सम्पादन हुदै आएको र त्यसलाई आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक स्रोतसाधनको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. न्यायिक समितिले यस गा.पा. का वडाका मेलमिलाप समितिको क्षमता विकासमा जोड दिनेछ ।

घ. बन, वातावरण र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन

१. पालिकाको सुन्दरता अभिवृद्धि गर्न र वातावरणमैत्री गाउँपालिका निर्माण गर्न हरित पालिकाको अवधारणा अनुरूप दिगो बन तथा वातावरण व्यवस्थापनको नीति लिईनेछ ।
२. पालिका भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा लाई हरियाली क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न स्थानीयवासी, सथानीय समुह, सहकारी आदिको विशेष संलग्नतामा वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । यस अन्तर्गत यस आ.व.मा मौरीबगर देखि गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको मुख्य सङ्केतउमा विबिन्न किसिमका ३००० बोटविरुद्धा वृक्षारोपण कार्यक्रम जनसहभागितामा लागु गर्ने नीति लिएको छु ।
३. विद्यालयको घेरवार भित्र अनिवार्य वृक्षारोपण गर्नुपर्ने नीतिको निरन्तरता गरेको छु ।
४. पालिकाका खोला नाला तथा बाँझो जमिनमा नगदे वाली तथा उन्नतखालका बाँस, निःगाला आदिको वृक्षारोपण गर्ने नीति लिईनेछ ।
५. पालिका भित्र भौगोलिक अनुकूलताका आधारमा कृषकहरूलाई व्यवसायिक जडिबुटी खेती गर्न अनुदान, कबुलियति लिज सहितको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. पालिका भित्रहेका नदी तथा खोलाले कटान गरेका क्षेत्रहरु तथा भू-क्ष्य हुने क्षेत्रहरूमा तटबन्धनको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न विपद् उत्थानमैत्री शासन पद्धतिको सुदृढीकरण गरिनेछ ।
८. विपद् न्यूनिकरण गर्न विपद् जोखिमको मूल्यांकन गरि रोकथामका ल्पायहरु अपनाइनेछन् ।

[Signature]
९. सुरक्षित बस्तीविकासको नीति अनुरूप पालिकाको विपद्जोखिम नक्साङ्कन अनुसारको विकासका कार्यहरु गरिनेछ ।

१०. नदी कटान तथा पहिरोको जोखिममा परेका, नीजि घरहरुको क्षति भएका तथा विपद्पिडितहरुलाई "विपद्जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कोष" बाट सहयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।

ड. उद्योग वाणिज्य, पर्यटन तथा संस्कृति

अ. उद्योग तथा वाणिज्य

१. औद्योगिक ग्रामको स्थापनाको लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरि औद्योगिक ग्राम स्थापना गर्नका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग पहल गरिनेछ ।

२. गा.पा भित्र साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्ने प्राथमिकता दिइनेछ । परम्परागत चलनमा आएका वाँस र निझ्गालोका वस्तु, अल्लो, बोल्लो, रामबाँस, भाङ्गोका लोतावाट बन्ने बस्तुहरुलाई थप विकास प्रवर्धन गरि घेरेलु उद्योगका रूपमा व्यवसायिक तरिकाले सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. यस आ.व.मा पालिका भित्र एक दुग्ध विकास मझौला उद्योग स्थापना गर्ने नीति लिएको छु ।

४. हाते होजियारी लगायत सिपमूलक तालिममा महिलाहरुको सशक्त सहभागिता गराई साना उद्योगका रूपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।

५. गा.पा. को लगानिमा खरिदहुने सामाग्रीहरुमा स्थानीय उत्पादनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

६. पालिका भित्र जुता, चप्पल बनाउनका लागि छाला प्रसोधन केन्द्रलाई यान्त्रीकिकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।

आ. पर्यटन तथा संस्कृति

१. परम्परागतरूपमा चलि आएका धार्मिक चाडपर्व, स्थानिय मेला हरुको व्यवस्थापन र प्रवर्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. पालिका भित्र पर्यटन पदयात्राका लागि पदमार्गको पहिचान गरि सुरक्षित एवं सुविधासम्पन्न बनाउन जोड गरिनेछ ।

(Signature)

३. स्थानीय मौलिक कला, साहित्य, डउडा, दोहोरी, मागल, फाग, भैलो, भस्सो, गौरा जस्ता सास्कृतिक सम्पत्तिहरुको संरक्षण, प्रवर्धन गर्दै तीनिहरुको तथ्यपरक अध्ययन अनुसन्धान गर्ने नीति लिईनेछ ।
४. जनयुद्धकालीन अवस्थामा शाहदत प्राप्त गरेका स्थान लगायत अन्यस्थानमा गुरिल्ला पार्क, शहिद पार्कका रूपमा विकास गरिनेछ ।
५. पोखरल्लेखमा हुन सक्ने प्यारामाईडिङ का लागि अध्ययन गरिने छ ।
६. नौविस क्षेत्रमा लगाइने महिला पुरुषहरुको पहिरन लाई संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।
७. स्थानीय स्तरमा प्रयोग गरिने बाजाहरुको संरक्षण र विस्तार गर्ने नीति लाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिएको छु ।

च. योजना तर्जुमा तथा अनुगमन सम्बन्धी नीति

१. दीर्घकालीन सोच र पालिकाको प्राथमिकताका आधारमा योजना तर्जुमा गरिनेछ ।
२. अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन गरि तिन भागमा आयोजनाको वर्गीकरण गरि मूल्यांकन, छनोट तथा प्राथमिकीकरण गर्दै पालिकाको स्रोतबाट, सहलगार्नी र सम्पुरक तथा विशेष अनुदानमा सञ्चालन हुनेगरी "दुर्गाथली आयोजना वैंक" को स्थापना गरिनेछ ।
३. आयोजनाहरुको व्यवस्थापन र कार्यक्रम कार्यान्वयनमा चुस्त र पारदर्शीता गरिनेछ ।
४. उपभोक्ता समितिले गर्ने योजनाको काम उक्त समितिले ठेक्का, पट्टा दिएको पाईएमा पालिकाले भुक्तानी रोक्का गरि सम्झौता रद्द गर्न निति लिईनेछ ।

छ. दुर्गाथली गाउँपालिकाको भागिनी सम्बन्ध

१. दुर्गाथली गा.पा.ले नेपालको संविधानको अधिनमा रहि पालिकाको हित, आर्थिक समृद्धिको उद्देश्यमा रहि तथा सास्कृतिक र ज्ञानसीपहरु आदानप्रदान गर्न देश भित्रका विभिन्न पालिकाहरुसँग भागिनी सम्बन्ध कायम गर्नेछ ।

२. भागिनी सम्बन्ध कायम गर्ने उद्देश्यले पालिकाले "पालिका कुट्टीतिकदूत" खटाउन सक्नेछ

।

३. यस पालिकाले अन्य देशका स्थानीय तहहरूसँग पनि भागिनी सम्बन्ध कायम गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. देश भित्र रहेका विभिन्न अस्पताल, मेडिकल कलेजसँग पालिकाले स्वास्थ्य उपचार लगायत स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्न सम्बन्ध कायम गर्न सक्नेछ ।

सम्मानित गाउँसभाका सभासद्यूहरु,

अब म १३ औँ गाउँसभाको नीति तथा कार्यक्रमको अन्त्यतिर आईपुगेको छु । यस सन्दर्भमा समृद्ध दुर्गाथिली गाउँपालिका बनाउनका लागि आवश्यक पूर्वधार निर्माण र व्यवस्थापनका साथै बालमैत्री विद्यालय, शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वच्छ खानेपानी, उज्यालो दुर्गाथिलीको अभियान सम्पन्न गर्न, भ्रष्टाचारको अन्त्य तथा आर्थिक पार्दीर्शिता, जनतालाई हरेक योजना तर्जुमा तथा योजना कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागिता गराउनु आजको आवश्यकता समझेको छु ।

हाम्रो दुर्गाथिलीको विकास र समृद्धि हासिल गर्न, आत्मनिर्भरमा जोड दिई व्यवसायिक कृषिखेतीमा स्थानीयलाई प्रोत्साहन गर्न आमजनसमुदाय, सम्पूर्ण राजनितिक दलहरु, सहकारी, गैरसरकारी संस्था तथा नीजि क्षेत्र लगायत विभिन्न साझेदार संघ संस्थाहरुको साथ र सहकार्यका लागि आव्हान गर्दछु ।

प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट पालिकाको विकास-समृद्धि र आत्मनिर्भरहुने लक्ष्यमा टेवा पुग्ने आशा गर्दै कार्यान्वयनमा सबैबाट सक्रिय सहयोग हुने विश्वास पनि व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, १३ औँ गाउँसभामा सहभागी, गाउँपालिका उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू सम्पूर्ण वडा अध्यक्ष र सदस्यज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा खटिनुभएका कर्मचारीहरु, राजनीतिक दल, राष्ट्र सेवक, शिक्षक, गुरुवर्ग, नीजि क्षेत्र, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्र, श्रमिक वर्ग, नागरिक समाज, आम सञ्चार क्षेत्र लगायत संघसंस्था, विकासप्रेमी सम्पूर्ण दिदीबहिनी तथा दाजुभाई एवं सम्पूर्ण पालिकाबासीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

मिति : २०८० असार १० गते, आइतबार ।

धन्यवाद !